

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 107/2024
06.03.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Зорица Мандић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ Друштво за ограниченом одговорношћу ... из ..., кога заступа Штефанија Папек, адвокат из ..., ради утврђења ништавости решење о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 752/23 од 30.08.2023. године, у седници већа одржаној 06.03.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 752/23 од 30.08.2023. године и пресуда Основног суда у Зрењанину П1 1085/21 од 21.12.2022. године у усвајајућем делу и предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 1085/21 од 21.12.2022. године, првим ставом изреке, утврђена је ништавост решења туженог број ... од 23.04.2021. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду број ... од 25.09.2014. године. Другим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 98.250,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Трећим ставом изреке, одбијен је захтев тужиоца у делу за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова за период од пресуђења до извршности.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 752/23 од 30.08.2023. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Зрењанину П1 1085/21 од 21.12.2022. године, у усвајајућем делу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 са изменама и допунама), Врховни суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правоснажном и извршном пресудом Основног суда у Зрењенину П1 398/15 од 11.05.2017. године поништен је као незаконит анекс уговора о раду број ... од 27.02.2015. године, којим је измењен уговор о раду број .../... од 25.09.2014. године, закључен између АД ПП „ББ“ из ... (правног претходника туженог) и тужиоца, а којим је са радног места интерног контролора предузећа запослени распоређен на радно место руковоаца уређаја на заливном систему, а одбијен као неоснован захтев за враћање тужиоца на послове и радне задатке који одговарају његовој стручној спреми и радном искуству. Правноснажном и извршном пресудом Основног суда у Зрењанину П1 407/18 од 05.07.2018. године поништено је као незаконито решење туженог АД ПП „ББ“ из ... број ... од 21.07.2015. године о отказу уговора о раду тужиоцу и обавезан тужени да тужиоца врати на рад, а одбијен је за обавезивање туженог да тужиоца распореди на радно место у складу са његовом стручном спремом, знањем и способностима.

У поступку извршења пресуде П1 407/18 од 05.07.2018. године, правоснажне дана 16.10.2018. године, извршне дана 22.11.2018. године, тужени је као правни следбеник Акционарског друштва за пољопривредну производњу „ББ“ из ..., после више пута изречене новчане казне због непоступања по извршном наслову и по доношењу решења Основног суда у Зрењанину И 42/19 од 17.05.2021. године, којим је усвојен тужиочев предлог за спровођење извршења ради намирања неновчаног потраживања његовим враћањем на рад, обавештењем број .../... од 24.02.2021. године, позвао тужиоца да се дана 26.02.2021. године у 6,00 часова јави на рад у седиште послодавца у ..., По обављеном разговору са директором туженог ВВ и обиласку колега, тужиоцу је од стране управе саопштено да је распоређен на послове вишег административног радника (на коме је плата нижа од новом систематизацијом туженог, укинутог радног места интерног контролора на коме је тужилац раније радио) и да ће истог дана бити спроведена његова обука из области безбедности и здравља на раду. У складу са тим, тужиоцу је тада предата одређена документација од које је он потписао само службену белешку о приступању и напуштању службених просторија туженог и обавештење о понуди за закључење анекса уговора о раду ради реинтеграције по решењу Основног суда у Зрењанину И 42/19 од 17.01.2019. године, по коме је дана 26.02.2021. године ступио на рад. У обавештењу понуђени посао вишег административног радника одговара VII/1 степену тужиочеве стручне спреме, његовом знању и радном искуству. Тужилац понуду за закључење анекса уговора о раду није прихватио, анекс није потписао и наредних дана није долазио на посао, због чега му је тужени дана 13.03.2021. године упутио упозорење број ... о постојању разлога за отказ уговора о раду услед повреде радне обавезе и дисциплине предвиђене чланом 179. став 2. тачка 5. и ставом 3. тачка 2., 8. и 11. Закона о раду, као и Кодексом понашања запослених и пословне етике послодавца регулисане главом 6. тачка а. подтачка 2. и чланом 20. став 2. тачка 1., 5. и 20. Уговора о раду број ... од 25.09.2014. године. Решењем број ... од 23.04.2021. године тужени је због неоправданог недоласка на рад у

периоду од 27.02.2021. године до 13.03.2021. године, тужиоцу отказао уговор о раду са датумом 27.02.2021. године.

Применом члана 171. став 1. тачка 1. и 2., члана 172., члана 179. став 2., 180., 185. став 1., 2. и 5. и члана 191. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05 са изменама и допунама, на утврђено чињенично стање нижестепени судови су закључили да приступањем тужиоца у просторије туженог по његовом позиву да се у циљу извршења пресуде П1 407/18 од 05.07.2018. године, одређеног решењем И 42/19 од 17.01.2019. године, јави на рад дана 26.02.2021. године у 6,00 часова, није дошло до враћања тужиоца на рад након незаконитог отказа уговора о раду решењем туженог број ... од 21.07.2015. године, да је тужиочево одазивање том позиву било само први корак у реинтеграцији запосленог и да је за потпуну реинтеграцију било нужно да тужилац потпише понуђени анекс уговора о раду, што је он одбио да учини, те су по тужиочевој тужби, благовремено поднетој препорученом поштанском пошљицом дана 05.07.2021. године, његов тужбени захтев у целости усвојили.

Према становишту Врховног суда нижестепене пресуде засноване су на погрешној примени материјалног права која је за последицу имала непотпуно утврђено чињенично стање.

Правноснажном пресудом Основног суда у Зрењанину П1 407/18 од 05.07.2018. године, која је у смислу члана 41. став 1. тачка 1. Закона о извршењу и обезбеђењу извршна исправа, поништено је решење правног претходника туженог број ... од 21.07.2015. године о отказу уговора о раду тужиоцу и послодавцу је наложено да тужиоца врати на рад. Поступајући по решењу И 42/19 од 17.01.2019. године тужени је тужиоца позвао да дана 26.02.2021. године приступи у службене просторије послодавца, понудио му закључење анекса уговора о раду за новом систематизацијом установљено радно место вишег административног радника које одговара његовој стручној спреми VII/1, знању и радном искуству и обавестио тужиоца да ће истог дана обавити обуку из области безбедности и здравља на раду.

На наведени начин дошло је до реинтеграције тужиоца према наведеној правноснажној и извршној пресуди чије је спровођење тужилац реализовао у извршном поступку, сагласно чему је он био враћен на рад код послодавца и сагласно томе био дужан да наредних дана долази на посао.

Међутим, код закључка првостепеног суда да до реинтеграције није дошло (што је био разлог за усвајање тужбеног захтева), остало је неиспитано постојање оправданости разлога за отказ уговора о раду број .../... од 25.09.2014. године. Чланом 171. став 1. Закона о раду прописано је да послодавац запосленом може да понуди измену уговорених услова рада (анекс уговора о раду) ради премештаја на други одговарајући посао због потреба процеса и организације рада. Ставом 2. истог члана прописано је да се одговарајућим послом у смислу става 1. тачка 1. и 3. члана сматра посао за чије обављање се захтева иста врста и исти степен стручне спреме који су утврђени уговором о раду.

Чланом 172. став 1. предвиђено је да дужност послодавца да запосленом уз анекс уговора о раду достави писано обавештење које садржи разлоге за понуђени

анекс уговора о раду, рок у коме запослени треба да се изјасни и који не може бити краћи од 8 радних дана и правне последице непотписивања анекса уговора (став 1.), да запослени који потпише анекс уговора у остављеном року задржава право да пред надлежним судом оспорава законитост тог анекса (став 2.), да запослени који одбије понуду анекса уговора о раду у остављеном року задржава право да у судском поступку поводом отказа уговора о раду у смислу члана 179. став 5. тачка 2. овог закона, тај анекс оспорава (став 3.), те да се сматра да је запослени одбио понуду анекса уговора ако анекс не потпише у року из става 1. овог члана (став 4.).

Тужилац је сходно члану 172. став 3. Закона о раду одбио понуђени анекс уговора о раду и исти није потписао, али код поништеног решења број ... од 21.07.2015. године о отказу уговора о раду, дана 26.02.2021. године (када је по позиву туженог тужилац ступио у просторије послодавца ради реинтеграције у радни однос) на снази је био уговор о раду број .../.. од 25.09.2014. године.

Овде спорним решењем о отказу уговора о раду тужиоцу је отказ дат из разлога што је неоправдано изостао са посла у периоду од 27.02.2021. године до 13.03.2021. године и што послодавцу није доставио потврду о оправданости свог изостанка са рада. Код тако дефинисаног отказног разлога првостепени суд је био дужан испитати да ли су према члану 179. Закона о раду у вези са чланом 51. Правилника о раду туженог број ... од 24.01.2020. године, у складу са одредбама главе 6. Кодекса понашања запослених и пословне етике туженог број .../.. од 25.07.2018. године и према члану 2. тачка 1., 5. и 20. Уговора о раду број .../... од 25.09.2014. године, били испуњени услови за отказ уговора о раду решењем туженог број ... од 23.04.2021. године.

Када поступајући по упутству датом овим решењем испита све спорне битне чињенице од којих зависи основаност тужбеног захтева, првостепени суд ће о истом одлучити на закону заснованом пресудом, за коју ће дати јасне и потпуне разлоге.

На онсову изложеног, применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић